Przesyłka opłacona ryczałtem

AIDAS

VILNIAUS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
eina tris kartus savaitėje
DUODA NEMOKAMUS PRIEDUS
Ūkininkams — „ŪKININKĄ"
Vaikams — „VARPELĮ"

Nr. 33 (115)	Vilnius 1939 m kovo 18 d. (šeštadienis)	Antri metai

KAS PRAŽUDĖ ČEKUS

Kai žmogus miršta, visada ieškoma mirties priežasčių. Ir juo mirtis įvyko paslaptingesnėse aplinkybėse, juo daugiau apie tai kalbama. Panašiai yra ir su valstybėmis, kurios išnyksta iš gyvųjų tarpo neišaiškintose aplinkybėse. Kadangi valstybės tuo ar kitu būdu išnykimas iš politinio pasaulio žemėlapio yra ir svarbus ir kartu ne kasdienis istorijos įvykis, tai suprantama, kodėl apie tai daug kalbama ir rašoma.

Prieš ketvertą metų stebėjome užpultąją Abisiniją, kurios gyventojai gynėsi daugiau, kaip pusmetį, neužleisdami priešui be kraujo nė vieno žemės sprindžio. Žinojome, kad abisinai neišlaikys, bet nors sugebėjo, kiek galėdami, gin tis. Pernai vėl buvome liudytojais, kai vieną gražią kovo mėn. dieną buvo nušluota nuo žemės paviršiaus buvusi galinga Austrija, kuri išbraukta iš politinio žemėlapio be jokios kovos. Toksai Austrijos pasyvus nusistatymas buvo aiškinamas tuo, kad visi jos gyventojai yra vokiečiai.

Bet kai tais pačiais metais atėjo dramatiškas rugsėjo mėnuo, beveik visi buvo tos nuomonės, kad Čekoslovakija geruoju vokiečiams savo žemių neatiduos, nes valstybės dalies atėmimas kerta mirtiną smūgį tautos garbei. Be to, visiems buvo žinoma, kad Čekoslovakijos armija yra geriausiai apginkluota visoje Europoje. Pagaliau paskelbtoji atsarginių mobilizacija taip pat skubiai ir tobulai buvo įvykdyta, kaip niekur kitur.

O tačiau čekai su vokiečiais nekariavo, nors tuo metu su jais ranka rankon būtų ėję ir slovakai.

Atidavus Vokietijai Sudetus, reikėjo atiduoti Lenkijai Užolze, Vengrijai didelį pakraštį, be to, valstybė buvo padalinta į tris dalis.

Po tų tragiškų Čekoslovakijos įvykių buvo guostasi nors tuo, kad grynai čekiškų žemių niekas daugiau nelies, o juo labiau, kad ir Hitleris iškilmingoje savo kalboje pasakė, jog Vokietija, gavusi Sudetų kraštą, daugiau neturi Europoje jokių teritorinių pretensijų.

Taip guodėsi ir save ramino čekai, taip, tur būt, manė ir visa Europa, išskyrus... vokiečius. Buvo kiek privengiama tik dėl Karpatų Ukrainos, kurioje nuolat įvykdavo neramumų. Tačiau naujos, reikia manyti dar nepaskutinės, čekams tragedijos užuomazga, pasirodo, buvo ne Karpatų Ukrainoje, bet Slovakijoje.

Mūsų laikraščio skaitytojai jau žino, kaip paskutinėmis dienomis vystėsi padėtis ir kas iš to išėjo. Šiuo metu nėra ne tik vienalytės Čekoslovakijos ir trilypės Čeko-Slovakijos, bet nėra ir Čekijos, kaipo valstybės. Liko tik tariamai nepriklausoma Slovakija, ir vokiečių okupuotas ir Vokietijos provincija paskelbtas čekų gyvenamas kraštas.

Tokiu svarbiu momentu, kada per porą dienų išbraukiama iš politinio žemėlapio dar neseniai buvusi nemaža valstybė—kiekvienam skverbiasi į galvą mintis, klausimas:

— Kas pražudė čekus

Daugelis yra linkę kaltinti pačius čekus, kuriems prikišama, kodėl jie pernai nekariavo su vokiečiais, kodėl be jokio pasipriešinimo leido pakeisti savo valstybės sienas. Priekaištas iš tikro rimtas, o pasiteisinimas yra tik vienas — čekus apvylė Prancūzija, Anglija ir Sovietų Rusija. Nėra dviejų nuomonių, kad taip buvo. Bet juk čekai buvo gerai apginkluoti, turėjo beveik milijoninę armiją, tad kodėl negalėjo priešintis, kodėl su ginklu rankoje negynė savo valstybės sienų neliečiamybės, o tuo pačiu ir tautos garbės.

Vienas kitas yra linkęs atsakyti, kad taip liūdnai pasibaigė todėl, kad čekai niekuomet su niekuo nekariavo, kad jų armijai neteko nė karto susidurti su priešu ginant tautos laisvę, kuri Didįjį karą laimėjusių valstybių jiems buvo kaip ir padovanota. Tokios nuomonės reiškėjai eina dar toliau, teigdami, kad čekai visų pirma mėgsta ramų gyvenimą, yra lepšiai ir nenori rizikuoti.

Sunku būtų pasakyti, ar ši nuomonė yra pagrįsta, ar paviršutiniška. Sunku taip pat būtų ją paneigti stebint paskutinių dienų įvykius, kada žygiuojančiai okupacinei vokiečių kariuomenei niekas iš čekų nepastojo kelio. Kitaip buvo 1914 metais Belgijoje.

Praėjusiame „Aido" numeryje pareiškėme, kad šitoksai pasyvus čekų elgesys, visiškas ir negarbingas pasidavimas yra didelė paslaptis, kurią sužinosime tik vėliau, ateityje. Tuo tarpu dabar esame čekų parbloškimo, jos pažeminimo liudytojai, kuriems labai sunku būtų pasmerkti ar pateisinti čekų tautą. Daugelis pasaulio laikraščių tuo tragišku momentu ne tik neišdrįso mesti akmeniu į nelaimingą čekų tautą, bet pareiškė jai giliausios užuojautos.

Ne kitaip turime pasielgti ir mes, lietuviai. Jei kas, tai lietuvių tauta ypač gerai žino, koks skaudus yra svetimųjų jungas, kuris reikėjo vilkti iki 1918 metų ir kokia brangi yra laisvė. Jau vien tuo sumetimu vaduodamiesi kartu su čekų tauta pergyvename jos tragiško likimo valandas. Negalime pamiršti ir dar vienos svarbios aplinkybės — čekai visada buvo draugiškai, bičiuliškai nusiteikę lietuvių tautos atžvilgiu. Ši aplinkybė taip pat verčia nors dvasioje reikšti čekų tautai nuoširdžią užuojautą.

PASKUTINIŲJŲ DIENŲ ĮVYKIAI

Istorinė naktis Berlyne

Jau buvo rašyta, kad Čeko-Slovakijos prezidentas Haka ir užsienių reikalų ministras šio mėn. 14 dieną popiet išvyko į Berlyną. Vėlai naktį pas Hitlerį įvyko konferencija, kuri užtruko porą valandų. Auštant buvo pasirašyta sutartis, pagal kurią prezidentas Haka ir ministras Chvalkovskis atidavė Čeko-Slovakiją Hitleriui, pareikšdami viltis, kad Hitleris globos čekų tautą. Podraug sutartyje pasakyta, kad Hitleris imąs savo žinion čekus, kuriuos dabar globos Vokietija, duodama čekų tautai autonomiją.

Pasirašius tokį dokumentą, viešbutyje, kuriame buvo apsistojęs prezidentas Haka, neiškėlė Čeko-Slovakijos vėliavos; plevėsavo tik Vokietijos vėliava. Ir tai suprantama, nes šio mėn. 15 dieną 4 val. rytą Čeko-Slovakijos prezidentas atidavė savo tautą į vokiečių rankas.

Palydėjo čekai, pasitiko vokiečiai

Čekijos okupacija prasidėjo šio mėn. 15 dieną rytą. Kadangi sostinė Praha yra vos 35 kilometrų atstu nuo sienos, tai po kelių valandų vokiečių kariuomenė užėmė Prahą. Telegramų pranešimu, kai kuriuose namuose (kur gyvena vokiečiai) Prahoje buvo iškabintos Vokietijos vėliavos. Okupacinės kariuomenės vadovybę pasveikino tik Prahos vokiečių atstovai.

Įžengus vokiečių kariuomenei į Prahą, tuojau buvo užimta prezidento pilis. Taip pat užimtos visos valdžios įstaigos, kurioms vesti ir prižiūrėti paskirti vokiečių kariuomenės komisarai.

Popietinėmis valandomis į Prahą sugrįžo prezidentas Haka, kurį stotyje pasitiko vokiečių kariuomenės atstovai ir perone buvo išstatyta vokiečių garbės sargyba.

Hitleris reziduoja Prahoje

Šio mėn. 15 dieną rytą iš visų pusių perėjo Čeko-Slovakijos sieną vokiečių kariuomenė, o tą pačią dieną 19 val. į Prahą atvyko Vokietijos kancleris Hitleris. Kartu su juo atvyko visa eilė palydovų hitlerininkų partijos vadų.

Atvykęs į Prahą, Hitleris apsigyveno prezidento rūmuose.

Kitą dieną Hitleris paskelbė atsišaukimą į vokiečių ir čekų tautas, pranešdamas, kad buvusios Čeko-Slovakijos geležinkeliai, muitinės ir vidaus reikalų ministerija prijungiamos prie tokių pačių Vokietijos įstaigų.

Tame atsišaukime pasakyta, kad nuo šio mėn. 16 dienos panaikinama Čeko-Slovakijos armija ir įjungiama į Vokietijos armiją.

Be jokio šūvio

Pernai okupuojant vokiečių kariuomenei Austriją, vėliau Čeko-Slovakijos dalį, nieks nepaleido nė vieno šūvio. Panašiai įvyko ir šiuo žygiu, okupuojant čekų gyvenamąjį kraštą. Visose įgulose čekų kariuomenė pasiliko savo vietose, niekur nesipriešindama. Kaip žinia, Hitleris buvo davęs įsakymą vokiečių kariuomenei pavartoti jėgą, jei iš čekų pusės kas nors jai pasipriešintų.

Pažymėtina ir tai, kad tą dieną iš pat ryto per visas Čekijos radijo stotis gyventojai buvo raginami laikytis ko ramiausiai ir taip pat kariuomenei buvo duotas įsakymas nesipriešinti.

Visa valdžia karininkų rankose

Okupavus Čekiją, okupacinės kariuomenės vadas gen. Bliaskovic oficialiai paskelbė, kad visa valdžia priklauso kariuomenei, jam vadovaujant.

Kartu pasklido gandų, kad Hitlerio vietininku Čekijoje būsiąs paskirtas arba ligšiolinis vietininkas Vienoje Biurkelis, arba pagarsėjęs Henleinas.

Tačiau kol kas karinė ir civilė valdžia yra karininkų rankose ir taip pat nieko aiškaus nežinia, kaip bus sutvarkyta okupuotoji Čekija, kuriai Hitleris pažadėjo autonomiją.

Paskutinės žinios praneša, kad okupuotos Čekijos civilinės administracijos viršininku tikrai paskirtas Henleinas, kuris jau atvyko į Prahą ir čia pradėjo eiti savo pareigas ir pradėjo valdyti.

Vienaip kalba, kitaip daro

Pernai, pasirašant Miunchene Čekoslovakijos padalinimo sutartį, Hitleris oficialiai pareiškė, kad Vokietija nenorinti imti ne vokiečių gyvenamųjų kraštų ir jų neimsianti. Kartu Hitleris iškilmingai pareiškė, kad, prijungus Sudetų kraštą prie Vokietijos, vokiečiai Europoje nereiškia daugiau jokių teritorinių pretensijų.

Tuo tarpu dabar be jokio pagrindo vokiečių kariuomenė okupavo Čekiją. Po tokio negirdėto ir istorijoje niekuomet nebuvusio įvykio Hitleris mėgino aiškintis. Visų pirma jis nurodė, kad Čeko Slovakijoje ir toliau buvo persekiojami vokiečiai (Kaip jie buvo „persekiojami", rodo ir tas faktas, kad vokiečiai nebuvo imami į čekų kariuomenę). Be to, girdi, dabartinė Čekija per 1000 metų priklausiusi ...Vokietijai.

Taigi Hitleris ir buvęs priverstas pakeisti tokią padėtį. Tuo tikslu įsakęs vokiečių kariuomenei okupuoti Čekiją ir ten nuginkluoti teroristų(?) bandas ir čekų kariuomenę.

Podraug visi vokiečių laikraščiai pradėjo įrodinėti, kad Čekija iš tikro esąs senas Vokietijos kraštas, kuris po 20 metų (Turima galvoje Čekoslovakijos susiorganizavimą) vėl grįžo į vokiečių tautos organizuojamus plotus.

(Pabaiga 4 puslapyje).

Bendra Lenkijos — Vengrijos siena

Šio mėn. 14—16 dienomis Vengrijos kariuomenė užėmė Karpatų Ukrainą ir tuo būdu buvo sudaryta bendra Lenkijos — Vengrijos siena.

Lenkų ir vengrų kariuomenių daliniai prie sienos susitiko šio mėn. 16 dieną 13 val. 25 min.

Lenkų spaudos pranešimu, lenkų ir vengrų kariuomenių susitikimas prie bendros sienos buvo nuoširdus.

Kun. Tiso, susitaręs su Hitleriu, paskelbė Slovakijos nepriklausomybę.

SLOVAKIJOS PRIPAŽINIMAS

Kaip jau buvo rašyta, šio mėn. 14 dieną Slovakijos seimas vienbalsiai nutarė paskelbti Slovakijos nepriklausomybę. Paskelbus šį aktą, naujas premjeras Tiso pranešė apie tai kancleriui Hitleriui (Pas jį prieš tai lankėsi kartu su ministru Durčanskiu ir Slovakijos vokiečių mažumos vadu Karmezinu). Taip pat pranešė ir naujai paskirtas užsienių reikalų ministras Durčanskis.

Tačiau iki šiol Vokietija Slovakijos nepriklausomybės oficialiai dar nepripažino.

Paskelbus Slovakijos nepriklausomybę, apie tai buvo pranešta ir Lenkijos vyriausybei. Lenkijos užsienių reikalų ministras Bekas tuoj au nusiuntė ministrui Durčanskiui telegramą, pranešdamas, kad Lenkijos vyriausybė pripažino Slovakijos valstybę ir paskyrė savo pasiuntinį Chalupčinskį.

Telegramų pranešimu, pirmas Lenkijos pasiuntinys dras Chalupčinskis į Bratislavą atvyko šio mėn. 16 dieną.

Slovakiją globos Hitleris

Slovakija savo nepriklausomybę paskelbė šio mėn. 14 dieną, o šio mėn. 16 dieną premjeras Tiso kreipėsi į Vokietijos kanclerį Hitlerį, prašydamas, kad jis paimtų Slovakiją savo globon.

Hitleris, gavęs tą telegramą, tuojau atsakė Slovakijos premjerui: „Pranešu, kad tamstos telegramą gavau ir imu į savo globą Slovakijos valstybę."

Iš to aišku, kad Slovakija mažai kuo skirsis nuo Čekijos. Gal tik pavadinimas, nes Slovakija bus vadinama „valstybe", o Čekija „autonominiu kraštu."

Kol kas dar nežinia, ar vokiečių kariuomenė užims visą Slovakiją, kaip užėmė Čekiją, ar ne.

Paskutinės žinios pranešė, kad vokiečių kariuomenė jau užėmusi Slovak jos dalį.

Telegramų pranešimu, daugelis čekų pabėgo į užsienį. Daugumas nespėjo nieko su savimi pasiimti, nes apie krašto okupaciją nieks nežinojo. Daugiausia čekų pabėgo į Lenkiją, kur jie priimti, kaipo bėgliai, suteikiant jiems visokeriopą globą.

Okupavus Čekiją, ypač pablogėjo žydų padėtis.

GARDINE BUS VYSKUPAS

Jau ir anksčiau viename kitame lenkų laikraštyje buvo pasirodžiusi žinia, kad netrukus būsianti suorganizuota Gardino vyskupija. Pagaliau šio mėn. 11 dieną Senate Lenkijos užsienių reikalų ministras Bekas aiškiai pasakė, kad iš tikro būsianti įkurta Gardino vyskupija. Tuo klausimu su Vatikanu esą jau susitarta.

Ši žinia ir mums, šio krašto lietuviams, turi tam tikros reikšmės. Visų pirma todėl, kad naujai Gardino vyskupijai atiteks didelė Vilniaus arkivyskupijos dalis, kurioje gyvena ir lietuviai.

Kokia yra Vilniaus arkidiecezijos lietuvių padėtis bažnytiniu atžvilgiu — visi maždaug žinome. Apskritai, apie tą padėtį, o taip pat apie įvairius smulkesnius faktus Vilniaus lietuvių spaudoje ne kartą buvo plačiai ir išsamiai rašyta. Ypač pasidarė aktualus šis klausimas, kai 1926 metais į Vilnių atvyko iš Lomžos dabartinis arkivyskupas. Nuo to laiko mūsų arkidiecezijoje daug kas pakeista, ypač būdingi pokariniams laikams pakeitimai buvo padaryti lietuvių gyvenamose vietose. Visos tos atamainos savo metu „Vilniaus Aide" ir „Vilniaus Rytojuje" buvo objektyviai įvertintos. Todėl iš naujo visa tai kartoti nebūtų prasmės; be to, kažin ar ir pavyktų. Tačiau esame įsitikinę, kad kalbamos atamainos, paliečusios ir lietuvių kalba pridedamąsias bažnyčiose pamaldas ir kunigų skyrimus mums gerai yra žinomos.

1936 metais Vilniuje ir kai kuriose provincijos vietose buvo paminėtas ark. Jalbžykovskio atvykimo į Vilnių dešimtmetis. Vilniaus krašto lietuviai tose iškilmėse dėl žinomų sumetimų nedalyvavo. Užtat turėdami prieš akis 1926-36 metų laikotarpio įvykius, mažiau ar daugiau paliečiusius Vilniaus arkidiecezijoje mūsų padėtį bažnyčiose, priėjome vieną pagrindinę išvadą — **Reikalingas lietuvis vyskupas***).

Savaime suprantama, kad nuo šios išvados mes niekuomet negalime atsisakyti, būdami giliai įsitikinę, kad anksčiau ar vėliau sprendžiamieji Vatikano sluoksniai patenkins teisėtus Vilniaus arkidiecezijos lietuvių reikalavimus.

Šis klausimas yra glaudžiai susėjęs ir su naujai organizuojama Gardino vyskupija. Jei Vilniuje, giliu viso krašto lietuvių įsitikinimu, reikalingas yra lietuvis vyskupas, tai Gardino vyskupijos soste reikia tikėtis ganytojo, kuris gerai mokėtų lietuviškai.

Apie naujai organizuojamą Gardino vyskupiją kol kas nieko smulkiau ir nuodugniau nerašome, nes nežinia, kada ji bus įsteigta ir kokio didumo. Iškėlėme tik lietuvių reikalavimus, kurie, rementis Dievo ir žmonių įstatymais, yra teisėti ir pagrįsti.

*) Žiūrėk „Vilniaus Rytojaus" 70 Nr. 1936 m. rugsėjo 4 d.

Lietuvos Šaulių Sąjungos suvažiavimas

Kaune, Vytauto Didžiojo kapeloje įvyko Šaulių Sąjungos rinktinių atstovų ir vadų suvažiavimas. Suvažiavimą atlankė Respublikos Prezidentas, ministras pirmininkas, kiti vyriausybės nariai, kariuomenės vadovybė ir šiaip daug svečių. Susikaupimu ir tylos minute atiduota pagarba žuvusiems ir mirusiems šauliams.

Suvažiavimui sveikinamas kalbas pasakė ministras pirmininkas Vl. Mironas, krašto apsaugos ministras gen. Musteikis ir kariuomenės vadas gen. Raštikis. Kalbose buvo apibūdinti Šaulių Sąjungos praeities nuopelnai, jos reikšmė dabarty ir linkėjimai ateičiai. Be to, Šaulių Sąjungą žodžiu ir raštu sveikino eilė kitų organizacijų ir asmenų.

Sveikinimams vykstant, į suvažiavimą atvyko pirmasis garbės šaulys Respublikos Prezidentas Antanas Smetona. Jis pasakė gražią kalbą, suvažiavimo palydėta ilgai nenutilstančiomis ovacijomis ir tautos himnu.

Paskui vyko atskirai šaulių vyrų ir moterų posėdžiai, kuriuose buvo svarstomi įvairūs šaulinio darbo klausimai, ypatingai Šaulių Sąjungos dvidešimtmečio sukaktčiai pasiruošimas. Patvirtinus 1938 metų apyskaitą ir 1939 metų sąmatą, suvažiavimas išrinko Šaulių Sąjungos tarybą, kontrolės komisiją ir garbės teismą.

Pasibaigus darbo posėdžiams, suvažiavimas atidavė pagarba Nežinomajam Kareiviui. Vakare Karininkų Ramovėje buvo Šaulių Sąjungos choro ir radiofono simfoninio orkestro koncertai.

Sąjungos vadas plk. Saladžius suvažiavime padarė pranešimą apie šaulių veiklą. Jis pabrėžė, kad Šaulių Sąjungai per dvidešimtį metų teko išgyventi įvairių momentų, tačiau Sąjunga visus sunkumus nugalėjo ir toliau vykdo savo paskirties darbą Lietuvos stiprybei ir garbei. Pernai visa lietuvių tauta gyveno nerimo valandas. Tatai išgyveno ir jos gyviausioji dalis — šauliai, kuriems teko ryžtis visokiems netikėtumams. Šauliai tautos nerimo valandomis tik atgaivino savo budrumą ir gavo naujų uždavinių: tėvynės saugumo darbe dar sparčiau žengti priekin tiek tautos atsparumo ugdyme, tiek karinio pasiruošimo srityje.

Visa visuomenė ir šauliai praėjusiais metais darbu ir aukomis Ginklų Fondui sudėjo apie milijoną litų šauliams ginkluotis. Tomis lėšomis šauliai už tą milijoną litų papildė savo apsiginklavimą 5.752 šautuvais, 74 kulkosvaidžiais, dviem lėktuvais, kurių vieną dovanojo Amerikos lietuviai, dujokaukėmis ir kitomis ginimosi priemonėmis.

Šaulių Sąjunga, kaip ir kariuomenė, savo narius prusina kultūriškai ir šviečia, varydama nemaža kultūros darbo vagą krašte. Sąjungos daliniuose veikia 125 chorai, 115 dūdų orkestrų, 332 bibliotekos ir daug mažesnių bibliotekėlių, pernai įsteigta 38 didesnės bibliotekos; 15 teatrų ir 414 vaidintojų kuopelių. Nemaža veikia ir kitų kultūrinio darbo sekcijų.

Sekmingesniam teoretiniam pasirengimui karinėje srityje, taip pat nemažiau svarbiam šaulių kultūriniam darbui, šaulių daliniai statėsi namų — kultūros ir šviesos židinių.

Ligi šiol jau yra pastatyta 72 namai iš jų 10 atidaryta praėjusiais metais. Karinį šaulių darbą papildo fizinė kūno mankšta.

Sporto klūbų yra 98, o sekcijų 450. Visuomenės karinė dvasia auga ir todėl šaulių skaičius didėja ir šaulinis darbas apima vis platesnį barą.

Šaulės moterys neatsilieka nuo vyrų ir savo dalinių ir narių skaičiumi gausėja. Jos sėkmingai dirba sanitarijos, sporto ir kultūros srityje.

Pernai nepriklausomybės dvidešimtmečio metais, sąjungos daliniai uoliai prisidėjo prie jubiliejaus darbų.

Šiemet savo šaulinio darbo sukaktuvėmis darbo našumas ir šaulinis aktingumas visoje sąjungoje yra padidėjęs.

Lietuvoje įsteigta Moterų Ūkininkių Draugija

Ligi šiol Lietuvos valstybėje buvo suorganizuoti vien vyrai ūkininkai, dabar jau įsteigta ir atskira Lietuvos Moterų Ūkininkių Draugija. Jos tikslas yra suburti visas Lietuvos ūkininkes ir ūkyje dirbančias moteris vieningai ir ryžtingai, tautinei ir kultūrinei veiklai, ugdyti ūkininkių ir ūkyje dirbančių lietuvių moterų gilius žmoniškumo ir tautinės garbės jausmus, mokslo, darbo ir žemės ūkio meilę, dorovės kilnumą ir savo paskirties tikrąjį supratimę; išaiškinti ir išugdyti būdingą lietuvę ūkininkę; visa savo veikla siekit ne tik savo profesinės, bet ir tautinės gerovės.

Šios Lietuvos Ūkininkių Moterų Draugijos vyriausiaja vadove yra paskirta buv. Vilniaus lietuvių gimnazijos abs. E. Vileišytė Devenienė.

Iš Varšuvos lietuvių gyvenimo

Kovo mėn. 12 d. Varšuvos Lietuvių Savišalpos D ja sušaukė metinį savo narių susirinkimą, kuriame apsvarstė savo reikalus ir perrinko naują valdybą.

Iš pranešimų paaiškėjo, kad 1938 m. draugija daugiausiai veikė savo narių tarpe. Jos valdyba rūpinosi labdarybės darbu. Nors ir labai kuklios draugijos pajamos, bet vis dėlto buvo duota Varšuvos bedarbiams piniginė (vienkartinė) pašalpa. Taip pat sušelpta keletas ir draugijos narių. Tame pranešime d-jos pirmininkė p. M. Mazikienė priminė, kad pereitų metų draugiją ištiko skaudus smūgis, būtent, ilgamečio pirmininko Ksavero Vanagėlio Sakalausko mirtis. To didelio patrijoto atminimą susirinkusieji pagerbė rimties minute ir atsistojimu.

Po revizijos komisijos pranešimo buvo valdybos rinkimai. Įdomu, kad šiemet nariai ypatingai aktyviai dalyvavo rinkimuose. Tai rodo, kad jie savo organizacinių gyvenimu yra susidomėję.

Į naująją valdybą įėjo šie: 1) M. Mazikienė — pirmininkė 2) V. Dobkevičiūtė ir V. Dubauskas — vicepirmininkai, 3) Alf. Vitėnas — sekretorius 4) B. Zinkevičiūtė — kasininkė nariai: P. Žigaitė, J. Paulikėnaitė, Beinorytė P. Pežaitė ir Eug. Čelnaitė.

Revizijos komisijos pirmininku išrinktas Benedikas, jo padėjėjais stud. Rastenis M. Brilytė, P. Falinskienė, G. Ulazaitė, R. Makštutytė.

Kaip žinia, Varšuvos lietuvių koloniją sudaro daugiausia darbininkai-kės, vadinasi, neturingasis luomas. Tad nenuostabu, kad ir draugijos biudžetas yra nedidelis ir taupiai vedamas. Tačiau kasmet vis sutaupoma po keliasdešimtį auksinų, kurie laikomi Varšuvos komunalinėj taupumo kasoje. Šiemet yra tų taupmenų apie 700 auks. Per susirinkimą buvo iškeltas sumanymas padėti tas taupmenas Vilniaus Lietuvių kredito kooperatyve (banke), kur yra mokamas didesnis procentas, negu kitose kasose. Girdėti, kad jau ir pavieniai Varšuvos lietuviai savo sunkiai uždirbtus skatikus ir sutaupytus auksinus žada padėti lietuvių banke.

Sunkų yra Varšuvos lietuviams dirbti organizuotą savišalpos darbą, bet vis dėlto visi tą vieno eidami šį tą ir padaro. Prieš užgavėnes draugija buvo suruošusi savo jaunimui šokių vakarą, kuriame dalyvavo darbininkai(ės), studentai ir kitų užsiėmimų tautiečiai.

Nusibosta gyventi svetimųjų tarpe. Norisi surasti savuosius. Tad Varšuvos lietuviai ir plaukia į Moniuškos g-vę Nr 5-a, kur yra lietuvių bažnytėlė ir šalia jos mažutė salė. Čia pakalbama ir sužinoma apie savo gimtojo krašto gyvenimą.

Tenka pastebėti, kad Varšuvoje lietuvių skaičius mažėja. Jų nemaža sugrįžta namo, — į šiaurines vaivadijas. Malonu pažymėti, kad iš Varšuvos sugrįžę namo lietuviai ir lietuvaitės būna jau tautiškai susipratę lietuviai, palaiko lietuviškąją spaudą ir t. t.

Varšuvoje gyvena mūsų tautiečiai(tės) jaučiasi ne namie ir todėl jie nuolatos niuniuoja dainelę „Leiskit į tėvynę, leiskit pas savus, ten atgims krūtinė, atgaivins jausmus"... Jų mintys visada ten, kur palikę yra skurdo prispaustus tėvus, seses ir brolius. Nenuostabu, kad visi šiek tiek užsidirbę skubiai važiuoja namo ir ten kovoja už geresnę ateitį jau ne tik su skatiku, bet ir su lietuviška knyga bei laikraščiu.

Atrodo, kad šiemet Varšuvos Lietuvių Savišalpos D ja neras naujų kliūčių, kurios trukdytų globoti savo tautietes(čius), atkeliavusius čia ieškoti duonos kąsnio.

K. U.

IGNAS ŠEINIUS 9)

JUZULIS ĖGLIS

— Pirma visur perduok, kad visi pasiruoštų. Trys būriai pakeis mėlynas juostas mūsų surankiotomis raudonomis žvaigždėmis ir tylomis žygius tuojau paskui, Šaltabrastin. Juos ves Stepas Šalna, Juozas Kuodis ir Petras Margelis. Tegul vadai užsivelka bolševikų odinius švarkus, kiti taip pat, kiek turėsim, tegul atsako in šūkį ir praneša, kad siunčiami sustiprinimui. Prisiartinę, sužinoję, kur bolševikų pulko taryba, paleis du šūvius, perriš kepures mėlynomis juostomis ir puls bolševikus.

Juzulis užsimauna kepurę, insideda du parabelius ir išeina.

Greito vėjo kuždesiu pereina žinia nuo kuopos kuopon, nuo būrio būrin.

VIII.

Sena pavieškelio karčiama. Aptrunijusi užuomaršoje. Keletą kartų atgijusi karo metu, dabar vėl virpa visomis savo trapiomis gyslomis. Nuo karštų strateginių diskusijų ir ginčų dėl komunistinės bausmės didumo.

Senosios karčiamos išsigandęs virpulys aidi vieškelio šimtamečiose beržuose, nutraukytose telegrafo vielose, neduoda prisnūsti žvirbliams palėpėse. Ne tik pačios karčiamos, kartais ir kitoje vieškelio pusėje kalvio sodybos pastogių gyventojams.

Šiąnakt pro karčiamos daiktais užkaišiotus langus aidi išimtinė nuotaika. Komunistinio pulko tarybos tarpe sėdi pasenusios kapitalistinės santvarkos berniokas. Su savo artimesniais draugais, maždaug tokio pat amžiaus dviem išsikrypusiais ūkininkaičiais ir vienu žyduku.

Priešingai socialiniams ekonominiams dėsniams tan pačian sankūrin patekusiu. Apkvaišę kaimo berniokai štai jau kelinta savaitė tiek sunkumų pridarę Lietuvos ir Baltgudijos tarybų respublikoje komunistinės santvarkos ingyvendinimui. Net gėda komunistiniu entuziazmu degantiems kariams, bet štai jų tarybų komunistinis gudrumas pagaliau laimėjo.

Palubės lempos karasinu ir internacionalu kvepančioje prieblandoje tarybos pirmininkas Čekenidze veria savo juodai degančiomis akimis nuo nemigio kiek pablyškusį Juzulio Ėglio veidą. Kaip džunglių leopardas, jis žaidžia su tankumynuose paklydusiu vaiku. Visa marga tarybos narių rinktinė tylomis, komunistinės teisybės seilę rydama, dalyvauja jo žaisme. Niekas kitas, kaip tavariščas Čakenidze, nemoka taip išreikšti bendrų komunistinių jausmų ir laimėjimo džiaugsmo. Jį kartais bando pamėgdžioti latvis Zarinš, tik tas latvis blunka kaip Baltijos jūra prieš Juodąją.

Aseris Vimpelis pats atsisėdo, arti puskapio žmonių apsėsto, ilgo stalo gale, kad tik mažiau šiąnakt būtų matomas. Ir atrodo, kad jam ne labai indomu, kas čia jo akyse dedas Juzulio Ėglio ir jo draugų, jo paties čia atvestų, lyg ir nepažintų. Tiesa, jis neblogai atliko, kas jam buvo pavesta, tik dabar ž ūrėt in viską... truputį koktu. Vis dėlto savo krašto, net savo valsčiaus žmonės.

Juzulis mato, kad inkliuvo. Jau pakeliui, čia netoli laukuose, insitikino, kaip gerai ginkluoti ir kokie gausingi bolševikų būriai. Iš jo ir jo draugų, perėjus liniją, tuojau atimta visi ginklai. Čia, karčiamoje, jo suėmimą taryba švenčia be jokių gėrimų. Tik visi nuotaikingai rūko, kas išrūkęs, vėl tuojau užsidega.

Papelėjusio tabako rūkštūs dūmai baigia graužti Juzuliui akis. Aišku, padėtis neturi jokios išeities. Jei jo būriai, greitomis sugalvotu būdu, ir prasistums ligi čia, vargiai ką jie reikš. Ir per vėlai ateis. Jis ir jo draugai bet kurį akimirksnį gali pajusti plieninę gilę krūtinėje.

Jo trys draugai, išsodinti aplink stalą tarp visos buvusios Rusijos tautinio mišinio, nenuleidžia nuo jo akių. Matydami mirtį akyse, tikisi iš jo stebuklo. Tik ką jis dabar gali?

Nieko kito nelieka, kaip pačiam žaisti. Kol visiškai užsimerks akys. Jei leopardas žaidžia su savo auka, kodėl jis neturėtų pažaisti? Bent nuduoti, surėmus krūtinę?

— Matai, kaip gražiai mums inkliuvai! — visa savo juoda, papurusia galva juokiasi Čekenidze. Net jo prasisegęs odinis švarkas šaiposi! Parabelis rankoje, neseniai Juzulio nuosavybė, tauškina stalą iš juoko.

— Gudresnis laimi. Taip ir turi būti, — šypteri Juzulis.

— Sentimentalus berniokas patikėjo, kad sugavom jo seserį ir čia jam atiduosim.

— Lietuviai baisiai sentimentalūs žmonės, — pataiko progą prasiterpti Zarinš.

— Tokie buvom jau senovėje. Bet nieko, vis dėlto netrūko mums išminties ir drąsos.

— O žinai ką, mes tavo Rūtą tikrai sugavom. Ji nešė tau žinių iš Ukmergės. Norėjo pranešti, kad netrukus sulauksi pagalbos. Mes užnėrėm ją ant kardo, — abiem rankomis insiremia Čakenidze stalo. — Nemanyk, kad kitaip pasielgėm. Pas mus moralė ir drausmė.

Juzulį perpila kaip šaltu vandeniu. Jis sukanda dantis. Bet tik nepastebimam akimirksniui.

— Žinoma, galėjote bet kaip pasielgti. Turėjote teisę.

— Turi tu supratimą apie teisę?

— Bent tiek, kad jūs geriau ją suprantat.

Ir nesuvoksi, ar Juzulis juokiasi, ar sako iš širdies.

Čakenidzei ir jo bendruomenei patinka toks kaimo berniokо pripažinimas. Atitolsta noras jį tuojau šoviniais suvarstyti. Verčiau dar pažaisti kiek.

— Juk žinai, kas tavęs sląstuosin inkliuvus laukia?

— Kur ne! Ne kitaip man ir reikėjo.

— Tai kam pasinešei prieš mus?

— Maręs nekvietėt, tai pats norėjau išmėginti, ką galiu.

— Žiūrėk, jis tyčiojas! Jis drįsta, — trenkia Zarinš kumštimi stalan.

Net Aseriui Vimpeliui, vis, tarytum, nieku nesidominčiam sulapsi akių vokai.

Atlydėjęs Juzulį Pranas Stungis, sėdėdamas greta, žaibo greitumu prispaudžia kiniečio brauningą prie stalo.

— Tuojau jį išvest! Prie sienos! — pašoksta Zarinš.

Su juo atsistoja visa tarybos pusė. Aseris Vimpelis sėdi nekrusterdamas ir nepažiūri niekur.

— Kai vesim, Juzuliui Ėgliui pirmam turėsim parodyt garbę. Lukterkit kiek, — ramina Čakenidze.

Vieni tuojau, kiti lūkuriuodami susėda.

— O tu, — sako jis Juzuliui, — turėtum bent dėkingumo parodyti, kad mes pratęsėm tavo gyvenimo akimirksnius. Esi pas mus kaip svečiuose pas gyvenimą.

— Ar jūs čia visi neturėtumėt būti pirmieji man dėkingi, kad dar ligi šiol gyvenat? — atsikerta Juzulis.

— Žiūrėkit! — trenkia abiem kumštimis Zarinš.

Aseris Vimpelis atsuka galvą. Jo ausims per smarkus toks bildesys. Žvilgterėja prašančiu žvilgsniu in Čakenidzę, kad greičiau baigtų.

— Tuojau juos visus prie sienos! — pašoksta Ma Feng drauge su tarybos didesne puse. — Juk patys save apjuokiam.

(B. d.).

Kur dvi tautos susitinka

(Laiškas iš Lietuvos pajūrio)

Tik salose gyvenančios tautos geografiškai nesusiduria su kitomis tautomis. Žemynuose tautas skiria ir saugoja nuo stipresniųjų kaimynų pavojų gamtinės sienos: kalnai, pelkynai, miškai, didelės upės, ežerai. Šiuo atžvilgiu galima pavydėti anglų, airių, šveicarų ir kitoms tautoms. Senovėje lietuvių gimines saugojo iš rytų Pagirio (Palėsės) pelkynai ir platūs Dauguvos bei Nemuno ištakų miškai, iš vakarų Baltijos jūra, iš pietų Vislos upė, iš šiaurės Dauguvos upė. Tai buvo tada, kai Europa buvo retai apgyventa, kai žmonėms rūpėjo tik duonos kąsnis ir šiokia tokia pastogė. Dabar yra visai kitoks vaizdas.

Šiandien, pažvelgę į žemėlapį, matome, kaip susiaurėjo lietuvių tautos gyvenamųjų plotų ribos!

Seniau tautos gyveno nesimaišydamos tarpusavy. Žmonijos civilizacija ir kultūra sudarė tokias sąlygas, kad dabar nėra valstybių, kuriose nebūtų tautinių mažumų, tautų etnografiniuose pakraščiuose, valstybių pasieniuose, gyvena tautos tiesiog susimaišusios, kaip sakoma, durys prieš duris. Tokiose sąlygose gyvendami žmonės, aišku, dėstis tautinio susipratimo ir materialinio pagrindo laipsnis, nesąmoningai ilgainiui pasiduoda kaimynų įtakai arba juos paveikia savo įtaka. Iš čia išeina liaudies asimiliacija, nutautėjimas, arba tautos ekspansija, plėtimasis kaimyninės tautos sąskaiton.

Pažvelgus dėl ko rytuose ir pietuose lietuvių tautos gyvenamieji plotai sumažėjo, matosi aiškus *didžiausias kaltininkas: buv. Lietuvos valstybės žlugimas ir jos 125 metų laikotarpy neturėjimas. Ne tiek savo labai ginčytinio pranašumo kultūra slaviai nutautino ištisus lietuvių plotus rytuose, Dauguvos, Neries ir Nemuno aukštupiuose, kiek Rusijos valstybės spaudimu, valstybinėmis priemonėmis susilpnino lietuvių tautos atsparumą, varžant liaudies švietimą ir leidžiant laisvai pasireikšti tautinei lietuvių kultūrai.*

Panašiai yra ir ties Nemunu, Mažojoj Lietuvoj. Šiandien Lietuvos valstybės ribose autonominio vieneto formoje yra tik šiaurinė Mažosios Lietuvos dalis, kuri vadinasi Klaipėdos kraštas. Tai siauras pailgas pietvakarių Žemaitijos, natūraliai niekuo neatskirtas, geografinis žemės gabalas, tačiau kuris nuo 1422 m. Melno sutarties iki 1919 m. Prūsijos valdytas nuo Žemaitijos nutolo dvasios atžvilgiu, dėl ko buvo reikalas 1923 m., kad ir 80 % lietuviškam kraštui, suteikti autonomiją. Kad Mažosios Lietuvos lietuviai Klaipėdos krašte yra tiek silpnai atsparūs vokiškumui, ne taip kaip Didž. Lietuvos lietuviai žiūrėjo ir žiūri į slavus, čia kaltos kiek skirtingos caro ir kaizerio valdymo sąlygos. Mat, kaizerinė vokiečių valdžia prūsų lietuvius ne taip spaudė, nors taip pat siekė juos nutautinti ir germanais paversti. Jiems buvo leidžiama laisvai namie kalbėtis ir bažnyčiose melstis lietuviškai ir ne taip gujo iš mokyklų lietuvių kalbą. Žodžiu, išmintingesnė vokiečių valdžia, negu rusų, lojalių prūsų lietuvių nebijojo, jų apolitiniame tautiškame veikime nematė pavojaus Vokietijos imperijai ir laukė, kol nežymiu valstybiniu spaudimu prūsų lietuviai evoliucijos būdu nutautės ir įsilies į vokiečių tautą. Didžiojo karo išvakarėse tokia vokiečių viltis tartum išsipildė. Tik nelaimė: karas buvo pralaimėtas, atėjo perdaug išsipūtusios Vokietijos teisėtas apkarpymas ir tarp kitų tautinių mažumų atsirado gyva Mažosios Lietuvos lietuvių liaudis. Lietuvai grįžo Klaipėdos kraštas, bet nedaug tereikėjo, kad Lietuvai būtų tekę didesnė Rytprūsių dalis — visa Mažoji Lietuva, pačių vokiečių dar Prūsų Lietuva vadinama, maždaug iki Prėgelio upės ir Karaliaučiaus, Lenkijai Vakarų Prūsų dalis su Marienburgo ir Alenšteino miestais.

Kad Lietuva šiandien turi tik mažą Mažosios Lietuvos dalį, be abejo, yra tam tikrų priežasčių. Iš karo griuvėsių atsikėlusi Lietuva buvo dar silpna ir neturėjo prityrusių politikų bei diplomatinių autoritetų tiek, kad būtų galėjusi paveikti Versalio diktatorius ir įtikinti, jog Lietuvai teisėtai priklauso visa Prūsijos Lietuva. Be to, jau nai Lietuvos valstybei tuomet labai trukdė ir kai kurių valstybių diplomatai, kurie stengėsi Lietuvą, kaip valstybę, ignoruoti.

Taigi, kaip rytuose, taip ir pietvakariuose lietuvių tauta susiduria akis į akį, gyvena durys prieš duris su kitomis tautomis — slavais ir germanais. Tokiose sąlygose *ji turi kovoti nemažu atkaklumu dėl kiekvienos tautiečio, dėl kiekvienos lietuviškos sielos. Džiugu, kad visuose etnografiniuose pakraščiuose tauta instinktyviai drąsiai kovoja ir atgal nesitraukia.*

E. Panerietis.

KO LAIKRAŠČIAI NERAŠO

(Feljetonas).

Ko laikraščiai nerašo? Laikraščiai rašo apie viską: apie karus, Hitlerį, politiką, mokslą, literatūrą ir kadrilių. Iš ko laikraščiai „gyvena"? Iš prenumeratos, skelbimų ir iš papratimo. Pastaroji pozicija yra labai netikra. Didieji laikraščiai daug turi pelno iš skelbimų. Bet ne visus skelbimus laikraščiai deda. Jeigu laikraščiai sutiktų dėti žemiau pateikto turinio skelbimus, tai jų redaktoriai labai nutuktų. Laikraščiuose mirgėte mirgėtų štai koki skelbimai.

— Galaplaučių kaime šį sekmadienį bus vestuvės. Josna suvažiuos prašyti ir neprašyti svečiai. Neprašytų svečių tarpe būsiu, žinoma, ir aš. Ten ant vieno piliečio galvos norėčiau išmėginti savo svincatkos stiprumą. Derėtų taip pat pašeimininkauti ir toje pirkioje, apversti viską viršum kojomis, išgriauti pečių, su rėmais langus išnešti, ant stogo duris užkelti. Žodžiu, norėčiau tą pirkią paversti maža Ispanija, tokiu mažu pragarėliu žemėje. Šiam savo gražiam darbui ieškau tinkamų talkininkų. Ypač reikalingas man specialistas, mokąs greitai griauti pečius. Rankpinigių duosiu po pusbutelį saldžiosios. Mano adresas: Tomas Begėdis, Kvailiagalvių kaimas.

— Pigiai parduodu bilietus į aną pasaulį, kur mano pacientai galės nemokamai naudotis visais patogumais. Moku užkalbinėti ligas, žaizdas ir dantis. Inteligentams nuolaida. Adresas: Trumpoji gt. Nr. 00.

— Padirbinėju parašus vekseliuose, dokumentuose. Leidžiu apyvarton padirbtus, netikrus pinigus. Supirkinėju ir parduodu vogtus daiktus. Už mažą atlyginimą galiu liudyti teismuose. Restoranams ir valgykloms apsiimu parūpinti bet kuriuos arklienos, dvėselienos kiekius. Sužinoti: Vagiškių paštas.

— Smarkiai pliekiu antausius. Šioje srityje niekas su manim visoje parapijoje negali susilyginti. Be to, puikiai valdau svincatką, peilį ir kitus baltuosius ginklus. Mėgstu ir „baltąją" maukti. Žodžiu, esu nepavaduojamas bičiulis vestuvėse, vakarėliuose, pramogose. Savo „darbą" atlieku greitai, pigiai, sąžiningai. Prašome įsitikinti. Anupras Pagalys, Peiliškės km.

— Norėčiau apiplėšti kokį nors bankelį Vilniuje. Šiai „išvykai" ieškau poros drąsių vyrukų Vienas iš jų turi būti šaltkalvis specialistas, galįs greitai apsidirbti su banko spintomis. Sužinoti: Jurgis Dešra, Puodiškių vnkm.

P. K—čius.

Vokietija ar Prancūzija

Nerasime, tur būt, pasaulyje nė vienos valstybės, kurioje visi piliečiai būtų vienos tautos. Kiekviena valstybė turi daugiau ar mažiau ir kitų tautybių piliečių, kurie ir sudaro tautines mažumas. Vienur jos turi daugiau laisvės, kitur mažiau. Tai pareina nuo daugelio aplinkybių. Stiprios, didelės valstybės savo kitur gyvenantiems tautiečiams iškovoja pakenčiamą, o kartais ir visai gerą politinį gyvenimą. Ypač tai joms lengvai pavyksta padaryti mažesnėse valstybėse. Šiose esamos tautinės mažumos stiprųjų valstybių dažnai pavartojamos įvairioms politinėms kombinacijoms, nešvariems tikslams. Prisimetusios savo kitur gyvenančių tautiečių labai stropiomis globėjomis, didžvalstybės mažąsias valstybes terorizuoja. Tokių pavyzdžių turime labai daug. Labiausiai tomis priemonėmis po Didžiojo karo naudojasi Vokietija.

Tačiau didžiosios valstybės labai dažnai, savanaudiškų tikslų vedamos, susirūpina ne tiktai kitur gyvenančiais tautiečiais, bet prisimeta dideliais globėjais ir svetimų tautybių likimu. Pas save tautines mažumas nutautindamos, sielojasi dėl svetimų mažumų likimo. Šiuo atveju Europoje kaip sakyta, pasižymi Vokietija.

Jau Miuncheno konferencijos metu Hitleris pareikalavo, kad Čeko Slovakija ne tiktai grąžintų Sudetų kraštą, bet kad duotų autonomiją Slovakams ir Karpatų rusinams. Tuo būdu Hitleris po Miuncheno Čeko Slovakiją suskaldė į tris dirbtinius kūnus. Karpatų Rusiniją padarė išsvajotos Didžiosios Ukrainos užuomazga. Slovakija, gavusi autonomiją, pradėjo reikalauti nepriklausomybės ir susiartino su Berlynu. Praha, bent oficialiai pasilikusi Čeko-Slovakijos centrale, atsidūrė be galo tragiškoje padėtyje ir po kelių mėnesių svyravimo, pasiryžo dar kartą pasipriešinti.

Visų pirma nusiuntė generolą Prchalą į Karpatų Ukrainą atšaldyti įkaitusias Vološino-Ravejo aspiracijas Po to Praha įgijusi daugiau drąsos ir energijos, pasiryžo panašiai pasielgti ir su slovakais. Manė, kad ir čia taip lengvai apsidirbs, o vėliau susiartins su kaimynais: Rumunija, Lenkija, Jugoslavija ir kartu mėgins nusikratyti Berlyno letenos. Tačiau su slovakais išėjo blogiau Hitleris, kartą palaužęs Čekų valstybinę ir tautinę savigarbą, dabar lengvai visai ją pavergė. Slovakiją nuo čekų atsiskyrė. Taigi po *Čekoslovakijos* žuvo ne tik *Čeko Slovakijos*, bet ir *Čekija*

Tokio pat likimo gali susilaukti ir Belgija. Ši labai kultūringa, turtinga ir iki šiol pavyzdinga valstybė įsikūrė 1830 m. iš dviejų tautų; velonų ir flamandų. Pirmieji buvo ir pasiliko prancūzų kultūros įtakoje. Flamandai yra jau ne romanų, bet normanų kilmės. Iki Didžiojo karo Belgiją valdė velonai, nors flamandų buvo 1 milijonu daugiau. Įsiveržus Belegijon Vokietijai, ši pasidarė didelė flamandų globėja. Ji net sukūrė atskirą flamandų vyriausybę, kuri turėjo atskirti nuo Belgijos flamandus ir kaip atskira valstybėlė prisiglausti prie Vokietijos.

Tokiu būdu sukeltas flamandų separatizmas nenurimo ir po karo. Išvijus iš Belgijos vokiečius, flamandai pradėjo reikalauti lygių teisių su velonais. Tas teises jie ir gavo. Bet tuo nepasitenkino. Šiandien jie jau reikalauja kultūrinės autonomijos, po kuria slepiasi kiti tikslai, būtent: visiškai atsiskirti nuo velonų. Atsiskirusi prisišlietų prie Vokietijos, kaipo prie savo globėjos. Aišku, kad tada su Belgija pasidarytų tas pats, kas įvyko su Čekoslovakija.

Kodėl Vokietija taip stropiai globoja flamandus? Tikslas aiškus. Čekoslovakiją suardė ir pasidarė slovakų ir rusinų globėja todėl, kad turėtų laisvą kelią į Rytus, kur yra daug duonos ir visokiausių žaliavų. Ispaniją ir flamandus globoja todėl, kad galėtų apsupti Prancūziją, iš visų pusių. Vokietijos pagrindinis tikslas Europoje yra šis: *arba Vokietija arba Prancūzija* Dvi galybės Europoje negali būti. Prie to lemiamo mūšio Vokietija ir ruošiasi. Į Rytus veržiasi ieškoti karui žaliavų ir maisto, o Vakaruose supa iš visų pusių Prancūziją.

J.

KORESPONDENCIJOS

Suvalkų apskr.

Beržinykai. *Valsčiaus tarybos rinkimai.* Beržinykų valsčiuje yra trys lietuvių gyvenami sodžiai: Aradnykai, Žagarai ir Rakelija. Kiti apylinkės sodžiai jau yra nutautėję.

Kovo 9 dieną Beržinykuose buvo valsčiaus tarybos rinkimai. Juose dalyvavo ir lietuviai. Buvo išstatyti du kandidatų sąrašai: vieną sudarė valsčiaus valdybai palankūs žmonės, kitą — opozicija. Antrame sąraše buvo įtraukti ir du lietuviai.

Rinkimuose dalyvavo 215 seniūnijų tarybininkų. Jie išrinko 12 valsčiaus tarybos narių, jų tarpe vieną lietuvį—Peciukonį iš Žagarų.

Juodvarnis.

Sankūrai, Krasnavo valsčiaus. *Pamoka.* Šio kaimo visi gyventojai lietuviai, išskyrus tik vieną išsivertėlį. Jaunimo yra nemaža. Jis ne tik kad nesimuša, nesipeša, bet ir pagalvoti apie tai nenori. Alkoholinių gėralų beveik nevartoja. Vaikinai tuo yra ypatingi, kad visi žemo ūgio. Mergaitės labai mėgsta dainuoti lietuviškas dainas.

Tenka pažymėti, kad kelios šio sodžiaus mergaitės yra ištekėjusios už kitataučių. Kai kurios jau yra sugrįžusios savo kraštan be vyrų. Jų vyrai susirado kitas... Tai yra pamoka toms, kurios taip pat norėtų už svetimtaučių ištekėti.

Ąžuolynas.

Krasnapalis. *Ir čia apie rinkimus.* Krasnapalio valsčiaus taryba buvo renkama kovo 5 d. Lietuviai išrinko vieną tarybininką — Praną Skončiką. Senoje valsčiaus taryboje taip pat buvo vienas lietuvis.

J-nis.

Aradnykai, Beržinyko valsč. *Atidaryta degtinės parduotuvė.* Nors aradnykiečiai ir buvo nusistatę savo sodžiuje neįsileisti degtinės parduotuvės, tačiau jie nieko nepadarė. Ta parduotuvė jau atidaryta Ir ją atidarė atsibastėlis rusas... Kovo 10 d. jis į Aradnykus atvažiavo su visu degtinės vežimu.

Tai stačiai negirdėtas dalykas, kad grynai lietuviškame sodžiuje gali su tokiais dalykais įsiveržti kitatautis. Juk degtinės parduotuvė — tai jau karčiama Ji trauks iš žmonių sunkiai uždirbtus skatikus ir nuodys, ardys jų sveikatą.

Bet vis dėlto žymi aradnykiečių dalis yra įsitikinę, kad šis ruselis jų sodžiuje neilgai pasišils. Jam iš gyvendinti jau taikoma viena geriausių priemonių — neperkama nė lašo degtinės. Ir jeigu visi aradnykiečiai būtų tokios pat nuomonės, tai taip ir būtų. Degtinės parduotuvė išnyktų, kaip pavasarį sniegas.

J-nis.

Brėslaujos apskr.

Pelekai Apso valsč. *Papildymas* „Aido" 29(III) Nr. buvo įdėtas Pelekų parapijos lietuvių prašymas, kuris kovo 5 d. įteiktas Vilniaus arkivyskupijos kurijoje Tame prašyme Pelekų parapijos lietuviai prašė paskirti kitą kleboną, kuris galėtų lietuviškai sakyti pamokslus, lietuvių kalba teikti sakramentus ir taip toliau.

Dabar papildomai tenka pranešti, kad tą prašymą pasirašė šių sodžių atstovai: Obolykščių, Milūnų, Jutiškės, Vainiūnų, Maceliškės, Ignotiškės, Mitų Šalakundžių ir Dvarčinių. Vadinasi, daugiau negu buvo tame „Aido" numeryje pažymėta.

K. Vansavičius.

Viln-Trakų apskr.

Dainava, Varėnos valsč. *Pasiryžę yra ištirti.* Kaip „Aido" 21(103) buvo rašyta, vietos mokyklos mokytoja J. Szytczkówna (ne Żidzkówna) buvo pasikvietusi vaikų tėvus, kurie pasirašė deklaracijas ir reikalavo, kad mokykloje būtų dėstoma lietuvių kalba. Kaip tuomet buvo pažymėta, mokyt. Sz. kalbino tėvus, kad jie tas deklaracijas atšauktų. Bet dainaviečiai nesutiko, išskyrus vieną Butkevičių.

Tenka sužinoti, kad tuomet mokyt. Sz. paėmė iš tėvų parašus, sakydama, kad jie esą jai reikalingi kaip įrodymas, kad jie, tėvai, pas ją buvo atsilankę. Dabar aiškėja, kad tų tėvų yra pasirašyta, jog jie atšaukią savo pirmąsias deklaracijas...

Tačiau tie tėvai tam netiki. Jie pasiryžę yra visa tai ištirti ir padaryti tuo reikalu atitinkamus žygius.

Bružuklis.

Pamerkys, Valkininko valsč. *Buvo suimti vietos lietuviai.* Kovo 10 d. viešosios ir neviešosios policijos valdininkai ir kopo kareiviai buvo atvykę į Pamerkį ir suėmę nusivežė šiuos asmenis: Julę Keršytę, Marę Babravičiūtę, Marę Keršienę, Anielę Keršytę ir Vincą Keršį. Iš šių suimtųjų tos pačios dienos naktį sugrįžo Julė Keršytė, Marė Babravičiūtė ir M. Keršienė. Kiti du Anielė Keršytė ir Vincas Keršis buvo vežiojami į Gardiną ir sugrįžo namo kovo 11 dienos naktį.

Jų buvusio suėmimo priežastys nežinomos.

Kovo 11 dieną policijos atstovas darė kratą pas Joną Žarkauską. Po kratos J Žarkauskas su žmona buvo suimti, nugabenti Valkininkan, ten ištardyti ir paleisti.

Ir jų suėmimo priežastys nežinomos.

Claudius.

Švenčionių apskr.

Mačiūnai, Mielagėnų valsč. *Rungtynės.* Šio mėnesio pirmoje pusėje vietos lietuvių slidininkų tarpe įvyko varžybos. Bėgiuose pirmą vietą laimėjo J. Bajorūnas, antrą M. Šukėnas, trečią B. Šukėnas. Šuoliai buvo vykinami nuo 60 cntm. aukščio slenksčio. Pirmąsias vietas laimėjo: 1) Ant. Bajorūnas, nušokęs 3,40 mtr., 2) J. Bajorūnas — 3,35 mtr. 3) M. Šukėnas — 2,80 mtr. Rungtynių teisėju jaunimas buvo pasikvietęs mokyt. Ant. Stecką.

Tai gražus, sektinas pavyzdys. Įdomu, kodėl iš kitų mūsų krašto vietų neužtinkame panašių korespondencijų.

Slid—kas.

Kukliai, Kaltinėnų valsčiaus. *Atsilikęs sodžius.* Šis sodžius yra lietuviškas. Daug jame jaunimo, o ypač nemaža plačiapečių ir tvirtarankių jaunuolių. Šio sodžiaus jaunimas vieningas, bet atsilikęs. Dažnai galima matyti jį girtuokliaujant, o ypatingai negražius rusiškus žodžius vartojant. O ypač nejauku darosi būnant jo „kuokinėse", kur girdima visoki rusiški keiksmai.

Bet tikimasi, kad šis sodžius su laiku susipras ir mes nepavyzdingą elgesį.

Šaltis.

Gardino apskr.

Azierkai, Paupio valsč. Įdomus tai sodžius. Iš visų pusių apsuptas miškais, taip pat ir gudiškais sodžiais Kitas artimiausias lietuviškas Azierkams sodžius, tai Šendubrė— už 10 klm. Yra apie 50 Azierkuose šeimų. Azierkiečiai visi lietuviai. Namie kalba lietuviškai. Poterius kalba ir atėję vieni pas kitą sveikinasi nelietuviškai. Apylinkės gudės, atitekėjusios į Azerkus, išmoksta kalbėti lietuviškai. Azierkiečiai skaityti nemėgsta Neprenumeruoja nei lietuviškų, nei kitokių laikraščių. Čia ateina tik 2 egz. „Aido". Peiktina, kad azierkiečiai laikraščių neskaito.

Bet azierkiečiai, ypač jaunimas, yra dideli lietuviškos dainos mėgėjai Pereitais metais per lenkiškų sodžiaus organizacijų suvažiavimą *Varšuvoje jie pasirodė su lietuviškomis dainomis ir laimėjo pirmą vietą.*

Taigi azierkiečius ne kas kitas, tik lietuviška daina ir aplinkui augančios pušys sulaiko nuo ištautėjimo.

Tetervinas.

AIDAS —dažniausiai Vilniuje leidžiamas lietuvių laikraštis.

Ar esi jį išsirašęs?

KRONIKA

Uždrausta leisti jaunimui skiriamas laikraštis

Šių metų pradžioje Vilniaus Miesto Storastijai buvo įteiktas pranešimas, kad pasiremiant naujuoju spaudos įstatymu, Vilniuje norima leisti jaunimui skiriamas lietuvių kalba savaitinis laikraštis „Jaunimo Bičiulis". Jo leidėjas turėjo būti kun. Dr. Antanas Viskantas, redaktorius – žurnalistas Augustinas Burokas. Vilniaus Miesto storasta šį reikalą išsprendė neigiamai, pranešdamas, kad jis laikraštį „Jaunimo Bičiulį" leisti draudžiąs. Savo sprendimą storasta motyvavo tuo, kad „Jaunimo Bičiulio" redaktorius yra redagavęs uždarytą jaunimo laikraštį „Jaunimo Draugą".

Po to buvo įteiktas antras pranešimas, kad vietoj A. Buroko „Jaunimo Bičiulio" redaktoriumi bus Emilijonas Paukštė. Po kurio laiko gautas antras storastos uždraudimas. Jo motyvai — esą naujas laikraštis nieko nesiskirsias nuo uždarytojo „Jaunimo Draugo".

Bus lietuvių blaivininkų susirinkimas

Kovo 19 dieną (sekmadienį) šv. Mikalojaus parapijos salėje bus Vilniaus Lietuvių Katalikų Blaivybės Draugijos narių eilinis susirinkimas. Jo programoje bus šios Draugijos pirmininko kun. K. Čibiro pranešimas apie Lietuvos blaivininkų organizuotą gyvenimą ir S. Taškūnaitės paskaita apie vysk. Valančių. Po to bus įvairumai.

Lietuvos Universiteto rektorius pakviestas skaityti paskaitų

Kauno spauda rašo, kad Vilniaus Universitetas esąs pakvietęs Vytauto Didžiojo Universiteto rektorių prof. Romerį atvykti į Vilnių ir čia skaityti kelias paskaitas apie Lietuvos kultūrą ir universiteto darbus.

Per Velykas vilniečiai turės svečių

Girdėti, Velykų šventėms į Vilnių ketina atvykti būrelis kauniečių, kurie čia turi giminių. Taip pat kai kas ir iš Vilniaus gal gaus leidimą išvykti toms šventėms Kaunan.

Jau yra žinių, kad per Velykas Vilniuje viešės ir du Lietuvos rašytojai: Jonas Šimkus ir Petras Cvirka.

Naujas ozoniečių laikraštis

Nuo šio mėnesio 15 dienos Vilniuje pradėjo eiti naujas vietos lenkų ozoniečių laikraštis „Goniec Poranny".

Tai jau antras naujas Vilniaus lenkų ozoniečių laikraštis. Pirmasis „Naród", neilgai ėjęs dienraščiu, dabar leidžiamas savaitraščiu.

Vilniuje rodomas dujinis karas

Nuo kovo 14 dienos Vilniuje daromi dujinio karo pratimai. Vakarais visas miestas skęsta tamsoje. Gatvėse nėra jokios šviesos. Žibčioja vien pridengti automobilių žiburiai. Namų langai standriai uždengti. Prie kiekvieno namo nuolatos budi sargai ir dujinės apsaugos talkininkai.

Kovo 15, 16 ir 17 dienomis buvo po du kartus padaryti aliarmai. „Priešo" lėktuvams besiartinant į Vilnių, pasigirsta sirenų garsai. Tuomet, visi, kas gyvas, skuba į savo namus arba į artimiausius kitų namų vartus. Pasilieka gatvėje vien tvarkdariai. Kurie be reikalo vaikšto gatvėmis ir nesislepia, tie būna sulaikomi ir baudžiami.

Atskridus „priešo" lėktuvams, pasigirsta patrankų ir kulkosvaidžių šūviai. Kai kuriose miesto dalyse sprogsta išmestos bombos. Jos „ardo" gatves, „griauna" namus, o apsaugos būriai, kartu su ugnegesiais stengiasi „gelbėti" tų vietų žmones ir jų turtą.

Kai „pavojus" praeina ir „priešo" lėktuvai atsitolina, vėl pasigirsta sirenų garsai — ir alarmas pasibaigia. Mieste vėl prasideda normalus judėjimas.

Redakcijos atsakymai

Žiburėliui. Viena korespondencija buvo pavėluota, kita neaktuali. Prašome rašyti apie ką kita.

Paukštytei. Tą dalyką ištyrę, kuo greičiausia atsakysime.

Jonui. Eilėraščiai netiks. Straipsnelis kai kuriomis mintimis panaudosime.

Ąžuolui. Dėl suprantamų priežasčių įdėti negalėsime. Lauksime kitokių žinių.

Virkučiui. Tų laikraščių adresai buvo įdėti „Aide".

J. U. Į teisinius paklausimus bus atsakyta. Prašome suprasti kad toliu reikalu atsakyti nelengva — reikia pasitarti su advokatais ir paskirų sričių žinovais.

Charvatas pas min. pirm. Vl. Mironą

Lietuvos užsienių reikalų ministrui J. Urbšiui išvykus Ryman, dalyvauti Popiežiaus Pijaus XII vainikavimo iškilmėse, jo pareigas eina ministras pirmininkas Vl. Mironas.

Kauno laikraščių prenešimu, ministras Vl. Mironas kovo 14 dieną buvo priėmęs Latvijos nepaprastą pasiuntinį ir įgaliotą ministrą Sėją ir Vatikano nuncijaus pavaduotojo monsinjorą Burzio.

Kovo 15 d. pas ministrą pirmininką Vl. Mironą buvo atsilankęs Lenkijos nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministras Lietuvai Charvatas.

Versalis ir Lietuvos Brasta

Klaipėdos laikraštis „Darbininkų Balsas" rašo: „Hitleris sako, kad po pasaulinio karo Vokietija buvusi baisiai nuskriausta Versalio taikos konferencijoje. Reikia pripažinti, kad ta konferencija iš tiesų pasielgė su Vokietija šiurkščiai. Bet jeigu Versalio taika negera, tai ar geresnė buvo Vokietijos padiktuota Sovietų Rusijai taika Lietuvos Brastoje. Ji buvo taip skaudi, kad net Trockis, kuris agitavo už „taiką bet kuria kaina", atsisakė ją pasirašyti. Kairieji socialre voliucionieriai, kurie buvo įėję į Lenino kabinetą, vadino šią taiką „pozorny mir" (begėdinga, biauri taika) ir pasitraukė iš valdžios.

Leninas ją priėmė, bijodamas, kad nežlugtų jo valdžia kovoje su kaizeriu. Šios taikos sąlygomis Rusija atidavė vokiečiams 34 procentus savo gyventojų, 32 proc savo dirbamos žemės, 85 proc cukrinių runkelių žemės, 54 proc. savo industrijos įmonių ir 86 proc. savo anglies kasyklų. Tarpe tų žemių, kurias vokiečiai atplėšė nuo Rusijos buvo ir derlingoji Ukraina, kuri pagal Lietuvos Brastos taiką turėjo būti paversta autonomine respublika po Vokietijos „globa".

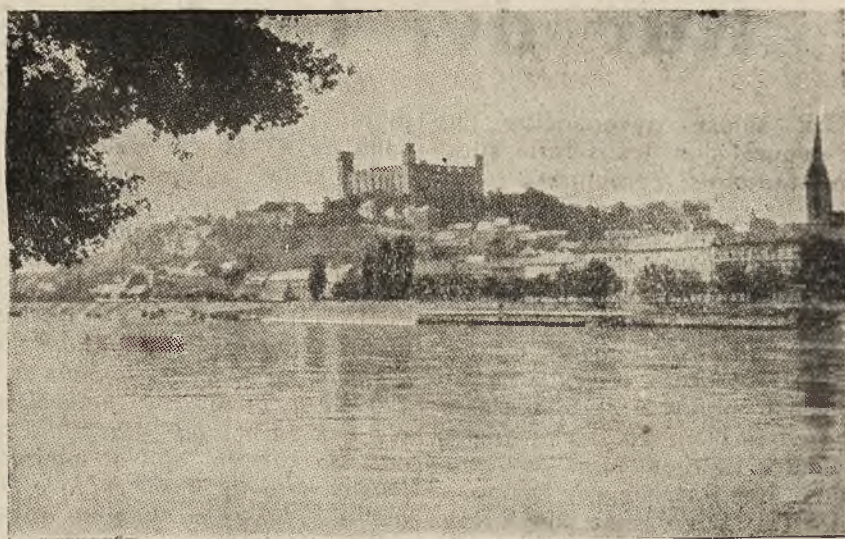
Jeigu Santarvės valstybės (su Amerikos pagelba) nebūtų paskui sumušusios Vokietijos, tai visi Pabaltijo kraštai: Lenkija, Baltgudija ir Ukraina būtų dabar vokiečių provincijos.

Kaip matome, ne Hitleris pirmutinis sugalvojo pasiglemžti Ukrainą. Vokietija parodė savo begalinį apetitą Lietuvos Brastoje. Tai ji vargiai gali skųstis, kad vėliau jai panašiu būdu atsilygino karo pergalėtojai.

Bet nuo to kenčia visi. Versalis atkeršijo už Lietuvos Brastą. Miunchenas atkerš jo už Versalį. Kuo tie kerštai pasibaigs?

Susirinks Klaipėdos krašto seimelis

Pernai gruodžio mėnesį išrinktas Klaipėdos krašto seimelis dar nėra susirinkęs. Ligi šiol buvo sprendžiami dėl rinkimų įteikti protestai. Pagaliau, tuos protestus išsprendus, Klaipėdos krašto gubernatorius paskelbė, kad seimelis turįs susirinkti šio mėnesio 25 dieną.

Bratislava — Slovakijos sostinė

Čekai gavo autonomiją

Šio mėn. 16 dieną Prahoje Hitleris pasirašė dekretą, kuriuo okupuotam čekų kraštui pripažįstama autonomija. Kartu dekrete pažymėta, kad Čekija yra Didžiosios Vokietijos dalis.

Dekrete yra iš viso 13 paragrafų, iš kurių matyti, kad okupuotoji Čekija mažai kuo skirsis nuo Austrijos.

Prahoje reziduos kancleris Hitlerio vietininkas, kuris autonominės valdžios veikimą derins su Vokietijos politikos interesais.

Šį dekretą paskelbus, į Prahą atvyko Vokietijos vidaus reikalų ministras Frikas, kuris pasirašys visą eilę papildomų dekretų, su kurių pagalba bus valdoma Čekija.

×

Pasirašęs šį dekretą, Hitleris kažkur iš Prahos išvažiavo.

Suėmimai Čekijoje

Kaip žinia, jau šio mėn. 14 dieną į Prahą atvyko Vokietijos slaptosios policijos (Gestapo) vadas Himleris, o kitą dieną popietinėmis valandomis Prahoje ir visoje Čekijoje prasidėjo gausūs areštai. Visų pirma vokiečių policija suėmė kelis tūkstančius politinių Vokietijos emigrantų ir daugelį Čekijos piliečių.

Taip pat suimta visa eilė aukštųjų čekų valdininkų.

×

Šio mėn. 16 dieną visas buvusios Čeko-Slovakijos armijos vyriausiojo štabo archyvas buvo išvežtas į Vokietiją ir tą pačią dieną visose įgulose pradėtas čekų kariuomenės nuginklavimas.

×

Kartu pranešama, kad visame okupuotame krašte pabrango visi valgomieji dalykai, nes gyventojai, bijodami, kad vokiečiai neišpirktų, pradėjo pirkinėti daug produktų.

Ryšium su tuo išleista griežtų įsakymų, draudžiančių kelti valgomųjų dalykų kainas.

Nieks nieko nežinojo

Įdomu, kad, paskelbus Slovakijos nepriklausomybę ir okupavus Čekiją, nei Prancūzija, nei Anglija nieko nereagavo. Kai Hitleris pernai užėmė Austriją, minėtos didžvalstybės bent protesto notas įteikė; šiuo žygiu ir to nepadarė. Todėl ir Paryžiaus bei Londono spauda neužėmė jokios pozicijos, neižinodamos kaip pasisakyti.

Pažymėtina ir toji aplinkybė, kad apie Čekijos okupaciją nebuvo painformuota netgi Italija, su kuria vokiečiai, rodos, gyvena geruoju. Taigi ir italų spauda, nežinodama iš anksto kalbamų įvykių, taip pat neužėmė aiškios pozicijos. Pasitenkino tik pareiškusi, kad italai visada rėmę bendrą Lenkijos-Vengrijos sieną.

×

Paskutinės žinios praneša, kad Prancūzijos ministras pirmininkas Deladie artimiausiu metu išvyksiąs į Londoną. Čia su Anglijos vyriausybės nariais bus aptarta susidariusi politinė padėtis.

Paskelbė nepriklausomybę ir pabėgo

Kaip žinia, nuo pernai metų rudens Čeko-Slovakijos dalis, vadinamoji Karpatų Ukraina (Rusinija) turėjo savo autonominę vyriausybę, kurios premjeru buvo kun. Vološinas. Tai buvo nedidelis žemės plotas su 450 tūkstančių gyventojų, įspraustas tarp Lenkijos, Vengrijos ir Rumunijos.

Jau pernai buvo iškilęs klausimas prijungti tą kraštą prie Vengrijos ir sudaryti bendrą sieną su Lenkija. Tačiau toksai sumanymas nepavyko ir Karpatų Ukraina buvo valdoma, kaipo autonominė Čeko-Slovakijos dalis.

Šio mėn. 14 dieną. kaip jau buvo rašyta, Vengrijos kariuomenė peržengė sieną ir šio mėn. 16 dieną pasiekė Lenkijos sieną.

Buvęs Karpatų Ukrainos premjeras Vološinas paskelbė tą kraštą nepriklausoma valstybe. Apie tai pranešė Lenkijos vyriausybei, kuri tačiau nieko Vološinui neatsakė. Kadangi Karpatų Ukrainos autonominės vyriausybės suorganizuoti šauliai (sičovcy) negalėjo kovoti su vengrų kariuomene, o čekų kariuomenė taip pat nekovojo, tai Vološinas su visa vyriausybe išbėgo į Rumuniją.

×

Šio mėn. 16 dieną Vengrijos parlamente premjeras Teleki padarė pranešimą apie paskutinių dienų įvykius, pareikšdamas, kad Vengrija Karpatų Ukrainos gyventojams duosianti autonomiją.

Įvairu-įdomu

Vedybų mokslas Amerikos universitetuose

Viskonsino universitetas labai didžiuojasi vienu dalyku: nėra iš siskyrę nė vienas jo auklėtinis bei auklėtinė, kurie, iš universiteto išėję, jau spėjo susituokti. Gal taip yra dėl to, kad tame universitete jau aštunti metai skaitomas meilės ir santuokos kursas.

Dabar toks kursas jau skaitomas 250 Jungt. Amerikos Valstybių universitetų, ir studentai labai juo domisi. Gal ir keistokai atrodo, kad tokie dalykai, skaitomi jaunimui iš katedros, bet labai stebėtis nėra ko: žmogaus sielos ir instinkto pažinimas jau tiek yra pažengęs į priekį, kad būtų tiesiog nesuprantama, jeigu žmonės ne pasinaudotų praktinėmis to patyrimo išvadomis.

Kursai suorganizuoti labai paprastai. Mergaitės ir vyrai klauso atskirai; tokiu būdu labiau užtikrinamas darbo rimtumas ir pasalinami kiti gerai suprantami pavojai. Paskaitų pagrindinė tema — kaip meilę laimėti ir išlaikyti. Po paskaitų leidžiami paklausimai ir diskusijos. Įdomu, apie ką daugiausia sukasi tie klausimai. Mergaitės pirmoje eilėje teiraujasi apie flirto pavojus, apie gimimų reguliavimą, sveikatos klausimus ir t. t. Vyrams labiausiai rūpi paveldėjimo, šeimų gausumo klausimai ir — sąžinės reikalai.

Kokias mergaites vyrai myli?

Trumpai tariant, vyrams patinka dailiai, bet neiškiriamai apsirengusios mergaitės. Vyrai turi gerėtis mergaitės skoniu, bet ne prabanga Moteris, kuri nori vyrą „pamiti į nagą", turi turėti daug takto ir domėtis viskuo, kas rūpi vyrui.

Įdomu, jog vyrai itin brangina mergaitės atsargumą. Mergaitė neturi užmiršti, kad vyras rimtus sprendimus daro blaiviai, todėl ji neprivalo duotis sugundoma pasiduoti lymų, kol vaikino gerai nepažįsta Antra vertus, neverta ilgiau kaip metus artimiau bendrauti galutinai neišsiaiškinus ir neapsisprendus.

Jauniems vyrams profesoriai prisimena, jog mergaitėms labai malonūs yra iš pažiūros nedidučiai dėmesio pareiškimai. „Žibučių puokštelė mergaitei brangesnė, kaip pažadas atsiųsti orchidėjų buketą".

Stabmeldiškos kapinės Vokietijoje

Gen. Ludendorfo įsteigtas laikraštis rašo, kad Vokietijoje jau leista įsteigti pirmąsias stabmeldiškas kapines. Jose bus laidojama pagal „mirusiųjų kultą", kaip kad yra skelbęs gen. Ludendorfas. Pavasarį bus steigiama ir daugiau tokių kapinių.

Fotoaparatus „KODAK", „ELEKTRIT" firmos radioaparatus, įvairių firmų dviračius ir atskiras dalis galima gauti pigiai ir geromis sąlygomis

METRO

Ignalinoje tik pas MULLERĮ

Adutiškio apylinkės lietuviai! GRAŽIUS STIPRIUS DVIRAČIUS „URSUS" „TOURISTE" ir „PANTERA" gausite tik pas V. Galliušą Adutišky.

„AIDO" REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: Wilno, ul. Dąbrowskiego 5 — 1. Telefonas 29-59. Administracija priima nuo 9 iki 13 ir nuo 16 iki 18

REDAKCIJA gaunamus straipsnius ir korespondencijas taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nespausdintų korespondencijų ir smulkesnių straipsnių redakcija nesaugo. Rankraščių grąžinti savo lėšomis negrąžina.

PRENUMERATA: Metams — 3 auks. Užsienyje — 3 doleriai. Atskiro numerio kaina 10 skatikų. Skelbimų kaina: tik ketvirtame puslapy — 20 skatikų už eilutę.

Wydawca-Leidėjas Liudvikas Cicėnas. Drukarnia-Spaustuvė „RUCH" Wilno, Tatarska 6. Telef. 21-83. Redaktor-Redaktorius Vincas Budrevičius